दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम २०१६ नुसार महिला व बाल विकास विभागाच्या नियंत्रणाखालील आयुक्त,महिला व बाल विकास,पुणे यांच्या अधिनस्त कार्यालयातील जिल्हा परिविक्षा अधिकारी हे पदे दिव्यांगांसाठी शासन सेवेत सुनिश्चित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्र.दिव्यांग-२०१९/प्र.क्र.७९/का-७
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०००३२.
दिनांक:- १३ मार्च, २०२५

संदर्भ :-

१. दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६.
२. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन परिपत्रक क्र. दिव्यांग-२०१९/प्र.क्र.२५१/दि.क.२, दि.१२.११.२०२०.
३. केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे दि.४.१.२०२१ रोजीचे अधिसूचना.
४. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्र. दिव्यांग-२०१९/प्र.क्र.२५१/दि.क.२,दि.०२.०२.२०२१.
५. आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांचे पत्र क्र.६८८, दि.१२.२.२०२१.
६. आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांचे पत्र क्र.८२२,दि.१५.२.२०२१.
७. महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय क्र. दिव्यांग-२०१९/प्र.क्र.७९/का-७, दि.१६.०२.२०२१.
८. महिला व बाल विकास विभाग,शासन निर्णय क्र. दिव्यांग-२०१९/प्र.क्र.७९/का-७, दि.०५.०७.२०२१
९. आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे यांचे पत्र क्र.मबाआ/आस्था/का-१/जिपअ/पदो/दिव्यांग/२०२४-२५/९१,दि.०६.०१.२०२५

प्रस्तावना:-

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम ३३ नुसार राज्य शासनाच्या अखत्यारीतील पदांची पद सुनिश्चिती करण्यासाठी केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी दि.४.१.२०२१ च्या अधिसूचनेन्वये दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित केलेल्या पदांची यादी करुन प्रसिध्द केली आहे. त्यामध्ये नमूद केल्यानुसार केंद्र शासनाने पदे सुनिश्चिती करुन दिव्यांगासाठी पदे सुनिश्चित केलेले गट अ, ब, क व ड मधील जी पदे राज्य शासनाच्या आस्थापनेवर आहेत, अशा पदांबाबत, केंद्र शासनाने प्रसिध्द केलेल्या यादीतील ज्या पदांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या, कामाचे स्वरुप व प्रचलित वेतनश्रेणी राज्य शासनाच्या सेवेतील पदांशी समान आहेत, अशा पदांची पदनामे जरी भिन्न असली तरी राज्य शासन सेवेतील ती पदे दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित राहतील, अशा सूचना सामाजिक न्याय विभागाने संदर्भाधीन क्र.४ येथील शासन निर्णयान्वये दिलेल्या आहेत.

त्यास अनुसरुन केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या दि.४.१.२०२१ रोजीच्या अधिसूचनेतील दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित केलेल्या गट अ, ब, क व ड संवर्गाकरिता प्रसिध्द केल्याप्रमाणे महिला व बाल विकास विभागाच्या नियंत्रणाखालील महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना आयुक्तालय, नवी मुंबई, महिला आर्थिक विकास महामंडळ, महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग,

महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोग, महाराष्ट्र राज्य समाज कल्याण बोर्ड, दि चिल्ड्रन एड सोसायटी यांच्या अधिपत्याखालील गट अ, ब, क व ड या संवर्गातील पदांसाठी संदर्भ क्र. ८ येथील शासन निर्णयान्वये दिव्यांगांसाठी पदे सुनिश्चित करण्यात आली होती. तथापि, सदर पदे सुनिश्चित करताना महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांच्या अधिनस्त कार्यालयातील जिल्हा परिविक्षा अधिकारी हे पद दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करण्यात आलेले नसल्याने सदर पद दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करण्याची बाब विचाराधीन आहे.

शासन निर्णयः-

या शासन निर्णयाद्वारे महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांच्या अधिपत्याखालील गट-क संवर्गातील जिल्हा परिविक्षा अधिकारी या पदांकरीता दिव्यांगासाठी खालीलप्रमाणे पदे सुनिश्चित करण्यात येत आहेत.

पदनाम	शारिरीक पात्रता	दिव्यांग प्रवर्ग
जिल्हा परिविक्षा अधिकारी	S, ST, W, L, MF, RW, H, C, SE	a) LV b) HH c) OA, OL, OAL, LC, Dw, AAV d) MD involving (a) to (c) above

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आलेला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२५०३१३१५३१५५३५३० असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने सांक्षाकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

PRASAD VINAYAKRAO KULKARNI

Digitally signed by PRASAD VINAYAKRAO KULKARNI
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=WOMEN AND CHILD DEVELOPMENT DEPARTMENT, 2.5.4.20=83b8be9eb843dd6eccbd6aa4f9eecd0b5f7aca67ff32b2eef7b9ed2d85ab9442, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=7D19730DDF785210D50C28934B75E9B7B4F5D06B6181CF1901CE3E48EC9E3985, cn=PRASAD VINAYAKRAO KULKARNI
Date: 2025.03.13 15:33:12 +05'30'

(प्र. वि. कुलकर्णी)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.मंत्री (म.व बा.वि.), मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.राज्यमंत्री (म.व बा.वि.), मंत्रालय, मुंबई.
५. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/ विधानसभा, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
६. मा.मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
७. अ.मु.स, सामान्य प्रशासन विभाग,मंत्रालय,मुंबई.
८. प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,मंत्रालय,मुंबई.
९. सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, आयुक्तालय, पुणे.
११. आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१२. आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना आयुक्तालय, नवी मुंबई.
१३. सर्व कार्यासने, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय.
१४. निवड नस्ती, का-७.

Abbreviations:-

Sr. No.	Abbreviation	Long Form	Sr. No.	Abbreviation	Long Form
1	B	Blind	12	DW	Dwarfism
2	LV	Low Vision	13	AAV	Acid Attack Victim
3	D	Deaf	14	ASD	Autism Spectrum Disorder (M-Mild, Mod-Moderate)
4	HH	Hard of Hearing	15	ID	Intellectual Disability
5	OL	One Leg	16	SLD	Special Learning Disability
6	OAL	One Arm and One Leg	17	MI	Mental Illness
7	CP	Cerebral Palsy	18	MD	Multiple Disabilities
8	LC	Leprosy Cured	19	OA	One Arm
9	BA	Both Arms	20	BL	Both Leg
10	BLOA	Both Leg and One Arm	21	BLA	Bothe Legs Arms
11	MDy	Muscular Dystrophy			

Abbreviations:-

Sr. No.	Abbreviation	Long Form	Sr. No.	Abbreviation	Long Form
1	S	Sitting	9	PP	Pulling & Pushing
2	ST	Standing	10	MF	Manipulation by Fingers
3	W	Walking	11	SE	Seeing
4	BN	Bending	12	H	Hearing
5	L	Lifting	13	C	Communication
6	KC	Kneeling & Crouching	14	JU	Jumping
7	CRL	Crawling	15	CL	Climbing
8	RW	Reading and Writing			

****